

Zonnig Polderlicht in wintertijd: van vibrerende kantine tafels tot Arnol, de straatprediker

(door Vido Liber, www.subjectivisten.com, november 2005)

De vrijmiddag eindigt met een *streaker* op de Prins Hendrikkade in het centrum van Amsterdam. De jongen heeft veel bekijks. Wandelaars staan stil, fietsers stappen af. Mensen wijzen naar hem en lachen beschaamd naar elkaar. De blote jongeman is een kort moment in gesprek met iemand bij de deur van een van de woningen aan de drukke straat. Heel even lijkt het alsof hij zich bewust is van zijn ontklede staat. Het zal wel een weddenschap zijn onder studiegenoten, denk ik, of een performance, stiekem vastgelegd door een videocamera. Dan rent de jongen zonder op of om te kijken schreeuwend het asfalt op, hollend tussen het verkeer. Hij zwaait met zijn armen in de lucht en mept aan de overkant op het fietspad bijna een fietser van zijn zadel. Het lijkt nu meer dat de oorzaak van zijn niets verhullende optreden gezocht moet worden in geestverruimende paddestoelen, al zou het me niets verbazen als hij in de war is vanwege het veranderende klimaat in Nederland. Het is eind oktober, geelverkleurde bladeren vallen van de bomen en het kwik geeft minstens 20 graden Celsius aan.

Het aangenome weer is een geschenk uit de hemel voor de organisatoren van de derde editie van Polderlicht (28, 29 en 30 oktober). Een groot deel van de week hebben ze moeten opbouwen onder geselende hoosbuien. Slechts een nauwelijks voelbare motregen begeleidt vrijdagavond tegen een uur of negen de eerste wandeling door het Polderweggebied in Amsterdam-Oost. Slenterend door Polderlicht weet ik niet altijd wanneer een lichtgevend voorwerp kunstzinnig bedoeld is of wanneer het een defecte lamp betreft. Direct na het viaduct zie ik aan de Linnaeusstraat een rood licht knipperen achter een woningraam. Zou dat al bij het festival horen? Op de plattegrond van het lichtkunstfestival kan ik het knipperlicht niet vinden. En wat te denken van de vaag flikkerende lichtbuizen op de galerijen van de Polderwegflat. Een technisch mankement of een subtiele creatie van Stanislaw Lewkowicz? Rondom het donkere, kale saneringsgebied - aan het zicht onttrokken door een houten bemuring - beschijnen voorwerpen paden en gebouwen als artistieke straatverlichting, soms slechts decoratief en soms als commentaar op de beschenen plek. Bij het zwembad op de hoek van de Beijersweg steken de immense hoofden van Kyoko Inatome in en uit helder lichtblauw water, in de Ringvaart staat de projectie van een man die tot zijn knieën in het water staat, aan de Oranje Vrijstaatkade blaft een houten wagentje ons toe, in de hut op de punt van de Wesselstraat dwarrelen reflecterende bellen, op een groot scherm aan het eind van de Beijersweg rijdt een ronddraaiende betonmolen door een tunnel en op een stoep aan het begin van de wandelroute zijn een rij lantaarnpalen tot aan hun nek in de tegels gezakt.

We lopen via het gebouw van de Sociale Dienst over het voetpad richting Montessori College Oost, het informatie- en ontmoetingscentrum van Polderlicht. Op onze weg een put die schril piept als we er overheen lopen, een touwtjesspringend Chinees meisje geprojecteerd op een muurtje en aan de zijwand van de school twee reusachtige witte lichtblokken die binnen het kader van de muur onvermoebaar tikkertje spelen. In de aula van het college worden we begroet door het gebrom, gegrom en gepiep van drie lange rijen vibrerende kantine tafels. Sommige bezoekers zijn op de tafels gaan liggen, hopen op een helende werking van de trillingen die via het tafeloppervlak door hun ruggenwervels stromen. Vanachter een mengpaneel tegenover de tafels stuurt Staalplaat Soundsystem de geluiden door de tafelbladen. Grote stalen vuilnisemmers naast

de tafels gaan door de vibraties spontaan voorzichtig schuifelend aan de wandel. De tafels zwijgen als zondagavond, op de derde en laatste festivaldag, een band aantreedt. Het aangekondigde Coolhaven is uitgevallen omdat bij een van de bandleden de ziekte van Pfeiffer is geconstateerd. Het eveneens uit Rotterdam afkomstige duo Stöma valt op het laatste moment in. Hun set begint rommelig omdat de basgitaar enkele malen uitvalt. De video's boven het hoofd van de twee muzikanten vormen een onsamenhangende cluster aan beelden. Zelfs het menuscherm van de dvd maakt ongewenst deel uit van het optreden. Als de bassist klaar is met zijn gepruts en stopt met giechelen, komt Stöma langzaam maar zeker op gang. Het duo blijft het hele optreden steken in knap gespeelde bas- en drumlijntjes die nergens het gevaar, de energie of het extatische hebben van vergelijkbare duo's Ruins en Lightning Bolt. Na afloop klap ik uit beleefdheid.

Terug buiten, net voorbij repetitiegebouw Melody Line, komt licht en geluid uit de smalle hal bij Zone 3. Terwijl achter een raam een digitaal kleurenmozaïek van Titia Ex danst, zet Wessel Westerveld een tiental, op de grond liggende minimachines in beweging. Het schrapen van ijzer op ijzer, het ritmisch kletteren van een ontmantelde typemachine, het tikken van een rader en het klingelen van klepels tegen metalen schaalpjes worden tot een gecombineerd scherpe en sonore, maar toch vooral toegankelijke ambientsymfonie gemixt. Het hypnotiserende effect van Sound By Sculpture werkt ook op de kinderen die in de deuropening op de grond zitten, aandachtig starend naar de trillende apparaten. Aan de andere kant van het gebouw, bij de grote poortopening van Metaalhandel Springer, hangt een waarschuwingsbord: *Dit pand is elektronische beveiligd*. Het pand wordt tijdens Polderlicht drie avonden lang onder stroom gehouden door het duo AU. Beide muzikanten zijn gehuld in overalls, de een wit en de ander donker. Op vrijdag lopen we langs als de donker geklede man even een blokje om is en de man in de witte overall in zijn eentje de meest lage elektronische pianonoten door de metaalhandel laat resoneren. Vanaf zaterdagavond zijn strategisch stoeltjes geplaatst voor het stalen hek waar AU achter staat opgesloten. Mensen die een dag eerder nog voorbij liepen gaan zaterdag en zondag even zitten, kijkend hoe de twee laboranten behoedzaam klanken op elkaar stapelen. Laborant 1 staat gebogen over knoppen en toetsen, Laborant 2 zit met een gitaar in zijn arm. Af en toe kijken ze richting onze, door twee televisieschermen belichte gezichten. Een mistmachine blaast rook tussen muzikanten en toeschouwers. Achterin het pand zwijgen twee onderbelichte vrachtwagens. Hun koplampen blijven gedoofd. De achter ons langsrijdende auto's en de nabijgelegen, geluid producerende kunstobjecten maken van de tonale fabrieksmuziek een driedimensionale ervaring.

In het naastgelegen zaaltje van The Force draaien korte films van het Rotterdam VHS Festival. Alle filmpjes tonen straattaferelen. Na de operazangeres die dwangmatig meezingt met een voorbijrijdende politiesirene, een zangduo op een wip middenin een rotonde, een man die zijn hoofd wegschiet met een pijl en boog en een vrolijke danser die passanten verbaast met een plant op zijn hoofd, worden we toegesproken door straatprediker Arnol. De corpulente baarddrager prijst op de straathoek de helende werking van de heilige Jesus en Maria. Na elke uitgesproken zin toont hij een gezuiverde glimlach door zijn boventanden op de onderlip te leggen en te glimmen met zijn ogen achter brillenglazen. Het duurt even voordat je de Nederlandse woorden verstaat onder het zware accent. Natuurrampen, daar kunnen we zelf niets aan doen, roept hij, maar we kunnen wel wat doen om de derde wereldoorlog te voorkomen. Hij herhaalt zijn lofuitingen en uitspraken zo vaak dat hij na verloop van tijd de woorden door elkaar haalt en precies het tegenovergestelde beweert. Hakkelend verbetert hij zichzelf. Een van zijn wijze

uitspraken: het mannelijke is mannelijk, het vrouwelijke is vrouwelijk, maar de Heer is heerlijk.
Arnol is zo onbedoeld grappig dat het even lijkt alsof hij gespeeld wordt door een talentvolle komiek. Maar nee, Arnol is echt. De kunst ligt gewoon op straat.
Als alles meezit is er over twee jaar weer Polderlicht in het Polderweggebied.